

**LEGAL
ALERT**

DLF
ATTORNEYS-AT-LAW

АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА В УКРАЇНІ

Травень 2016

ЗМІСТ

Порядок продажу «зеленої» електроенергії, виробленої домогосподарствами	2
Скільки можна заробити на «зеленій» енергетиці?	3
Порядок встановлення надбавки до «зеленого» тарифу	6

Порядок продажу «зеленої» електроенергії, виробленої домогосподарствами

15 квітня 2016 року набрала чинності нова редакція Порядку продажу, обліку та розрахунків за вироблену електричну енергію з альтернативних джерел енергії об'єктами електроенергетики приватних домогосподарств. Цей Порядок визначає процедуру введення в експлуатацію генеруючих установок приватних домогосподарств, порядок обліку та продажу електричної енергії, яку вони виробляють.

Закон України «Про електроенергетику» передбачає можливість встановлення домогосподарствами сонячних та вітрових генеруючих установок потужністю до 30 кВт. Домогосподарства мають право встановлювати генеруючу установку потужністю до 30 кВт та продавати електропостачальнику електричну енергію, вироблену з енергії сонячного випромінювання та вітру, за «зеленим» тарифом в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії такими приватними домогосподарствами.

Генеруюча установка у приватному домогосподарстві вважається введеною в експлуатацію з дати подання (відправлення) відповідної заяви-повідомлення електропостачальнику. Останній після отримання заяви-повідомлення протягом 3-х робочих днів перевіряє потужність встановленої в приватному домогосподарстві генеруючої установки. Послуги з улаштування вузла обліку оплачуються домогосподарством.

Якщо в домогосподарстві введено в експлуатацію декілька генеруючих установок, до яких мають застосовуватися різні коефіцієнти «зеленого» тарифу, таке домогосподарство має забезпечити окремий комерційний облік виробленої електричної енергії за кожною установкою (для якої застосовується окремий коефіцієнт «зеленого» тарифу) та окремий комерційний облік електричної енергії, що її споживає приватне домогосподарство.

Скільки можна заробити на «зеленій» енергетиці?

З квітня 2009 року Україна намагається фінансово стимулювати виробництво електроенергії з альтернативних джерел енергії. Стимулювання полягає, насамперед, у закріпленні на законодавчому рівні так званого «зеленого» тарифу – гарантованого обов'язку держави купувати вироблену «зелену» електроенергію у її виробників, а також у встановленні значної кількості податкових пільг для виробників такої електроенергії.

На сьогодні галузь альтернативної енергетики залишається цікавою для інвесторів, незважаючи на особливості фінансування таких проектів в Україні, скасування деяких податкових пільг і зниження розміру «зеленого» тарифу. Спостерігається похвалення зацікавленості в цій галузі також із боку комунальних підприємств, які намагаються навести лад із сміттєзвалищами й очисними спорудами чи оптимізувати вуличне освітлення в містах. Так скільки ж можна заробити на «зеленій» енергетиці?

«Зелений» тариф

З 16 липня 2015 року діє новий порядок визначення розміру «зеленого» тарифу, тобто спеціального тарифу, за яким закуповується електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – на станціях до 10 МВт). При цьому заробляти на виробництві «зеленої» електроенергії можуть як юридичні особи (промислові електростанції), так і домогосподарства. Тепер передбачена можливість встановлення домогосподарствами не тільки сонячних, а й вітрових генеруючих установок потужністю до 30 кВт (але не більше потужності, дозволеної до споживання за договором про користування електричною енергією).

Новий порядок визначення розміру «зеленого» тарифу закріплений Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії» від 4 червня 2015 року, який вніс зміни в Закон України «Про електроенергетику». Слід зазначити, що «зелений» тариф за електроенергію, вироблену на об'єктах електроенергетики, введених в експлуатацію в минулі роки, і надалі буде виплачуватись в тому розмірі, який був закріплений для кожного об'єкта електроенергетики.

«Зелений» тариф зафіксований на законодавчому рівні в євро до 2030 року, а його розмір визначається шляхом множення роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року (0,5846 грн., на той час 0,05385 євро) на відповідний коефіцієнт «зеленого» тарифу, що визначений для кожного виду альтернативного джерела енергії. Щоправда, тепер Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКПЕКП), здійснює перерахунок «зеленого» тарифу в національну валюту України щоквартально, за середнім офіційним валютним курсом НБУ. Оплачується за «зеленим» тарифом вся вироблена електроенергія за винятком обсягів на власні потреби.

Ще одним нововведенням стало введення «зеленого» тарифу за електроенергію, вироблену з геотермальної енергії.

Оптовий ринок електричної енергії України зобов'язаний купувати у виробників таку «зелену» електроенергію за «зеленим» тарифом і здійснювати повну оплату вартості електроенергії, незалежно від величини встановленої потужності чи обсягів її відпуску.

Розмір «зеленого» тарифу

Розмір «зеленого» тарифу залежить від дати введення в експлуатацію об'єкта електроенергетики, зокрема, черги будівництва електричної станції (пускового комплексу), що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії. При цьому підтвердженням факту та дати введення в експлуатацію є виданий органом державного архітектурно-будівельного контролю сертифікат, що засвідчує відповідність закінченого будівництва об'єкта проектній документації та підтверджує його готовність до експлуатації (для об'єктів, що належать до IV і V категорій складності), або зареєстрована відповідно до законодавства декларація про готовність об'єкта до експлуатації (для об'єктів, що належать до I-III категорій складності).

3 липня 2015 року суттєво підвищено «зелений» тариф для електростанцій, що виробляють електроенергію з біогазу та біомаси. При цьому законодавець визначив біомасу як невикопну біологічно відновлювану речовину органічного походження, що здатна до біологічного розкладу, у вигляді продуктів, відходів та залишків лісового та сільського господарства (рослинництва і тваринництва), рибного господарства та технологічно пов'язаних з ними галузей промисловості, а також складову промислових або побутових відходів, що здатна до біологічного розкладу.

За рахунок збільшення коефіцієнта «зеленого» тарифу суттєво підвищено розмір «зеленого» тарифу за електроенергію, вироблену гідроелектростанціями.

Якщо на об'єкті електроенергетики, що використовує альтернативні джерела енергії, мають застосовуватися різні коефіцієнти (а, відповідно, і різні розміри) «зеленого» тарифу, на такому об'єкті має бути встановлений окремий комерційний облік за кожною чергою (пусковим комплексом) та/або установкою, для яких застосовується окремий коефіцієнт «зеленого» тарифу.

Надбавка до «зеленого» тарифу

Замість встановлення місцевої складової (частки складових об'єкта електроенергетики українського походження, використаних при створенні об'єкта електроенергетики) тепер використання інвесторами під час будівництва електростанцій обладнання українського виробництва стимулюється шляхом встановлення відповідної надбавки до «зеленого» тарифу (на весь строк його дії), за умови введення об'єктів електроенергетики в експлуатацію в період з 01.07.2015 до 31.12.2024. Щоправда, така надбавка до «зеленого» тарифу не розповсюджується на об'єкти електроенергетики приватних домогосподарств.

На сьогодні встановлено такі розміри «зеленого» тарифу (в євро):

Вид	Потужність (кВт)	Дата введення в експлуатацію				
		01.07- 31.12.2015	2016	2017 - 2019	2020 - 2024	2025 - 2029
Наземна сонячна електростанція		0.1696	0.1599	0.1502	0.1352	0.1201
Сонячна електростанція на дахах/фасадах		0.1804	0.1723	0.1637	0.1475	0.1309
Вітрова електростанція	<600	0.0582			0.0517	0.0452
	600-2000	0.0679			0.0603	0.0528
	>2000	0.1018			0.0905	0.0792
Біомаса		0.1239			0.1115	0.0991
Біогаз		0.1239			0.1115	0.0991
Гідро-електростанція	<200	0.1745			0.1572	0.1395
	200-1000	0.1395			0.1255	0.1115
	1000-10000	0.1045			0.0942	0.0835
Геотермальна енергія		0.1502			0.1352	0.1201
Сонячна станція приватного домогосподарства	<30	0.2003	0.1901	0.1809	0.1626	0.1449
Вітрова станція приватного домогосподарства	<30	0.1163			0.1045	0.0932

Якщо рівень використання обладнання українського виробництва складає щонайменше 30%, розмір надбавки до «зеленого» тарифу буде складати 5%. Якщо рівень використання обладнання українського виробництва складає щонайменше 50%, розмір надбавки до «зеленого» тарифу буде складати 10%.

Рівень використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, визначається як сума відповідних питомих відсоткових показників елементів обладнання. Так, для лопатей та башт такий питомий відсотковий показник складає по 30%, для гондоли та головної рами – по 20%. При використанні на сонячних електростанціях фотоелектричних модулів українського виробництва можна розраховувати на надбавку до «зеленого» тарифу в розмірі 5%, оскільки питомий відсотковий показник фотоелектричних модулів складає 40%; для систем кріплень фотоелектричних модулів, інверторного обладнання, систем акумуляції енергії та трекерних систем питомий відсотковий показник складає по 15%. Закон передбачає для кожного виду

альтернативної енергії перелік елементів обладнання, при використанні якого може застосовуватися надбавка до «зеленого» тарифу.

Податкові пільги – також гроші?

До 2015 року виробники «зеленої» електроенергії користувалися більшою кількістю податкових пільг, ніж зараз. Зміни, внесені в Податковий кодекс України в кінці 2014 року, скасували пільгове оподаткування виробників електроенергії з альтернативних джерел енергії податком на прибуток та земельним податком.

Відповідно до ст. 197.16 Податкового кодексу України, від оподаткування ПДВ операції із ввезення на митну територію України звільнено:

- устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії, енергозберігаюче обладнання і матеріали, засоби вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, обладнання та матеріали для виробництва альтернативних видів палива або для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії;
- матеріали, устаткування, комплектуючі, що використовуються для виробництва устаткування, яке працює на відновлюваних джерелах енергії; матеріали, сировина, устаткування та комплектуючі, які будуть використовуватися у виробництві альтернативних видів палива або виробництві енергії з відновлюваних джерел енергії; енергозберігаюче обладнання і матеріали, вироби, експлуатація яких забезпечує економію та раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів; засоби вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів.

Відповідно до ст. 282 Митного кодексу України зазначені товари звільняються також від оподаткування ввізним та вивізним митом. Щоправда, всі перераховані товари звільняються від оподаткування «імпортним» ПДВ та ввізним/вивізним митом за умови, що платник податків використовує їх для власного виробництва та якщо ідентичні товари з аналогічними якісними показниками не виробляють в Україні.

Слід зазначити, що перелік таких товарів із зазначенням кодів УКТ ЗЕД повинен встановлювати Кабінетом Міністрів України. Але на сьогоднішній день такого переліку немає, відповідно, неможливо буде скористатися цією податковою пільгою до прийняття КМУ відповідної постанови та затвердження переліку таких товарів.

Не підлягають оподаткуванню акцизним податком операції з реалізації електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел, ст. 213.2.8. ПКУ.

Порядок встановлення надбавки до «зеленого» тарифу

26 лютого 2016 року набув чинності Порядок визначення рівня використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики, що

виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та встановлення відповідної надбавки до «зеленого» тарифу.

Підтвердженням факту та дати введення в експлуатацію об'єкта електроенергетики є виданий уповноваженим органом сертифікат, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта проектній документації та підтверджує його готовність до експлуатації, або зареєстрована відповідно до законодавства декларація про готовність об'єкта до експлуатації.

Зазначений Порядок передбачає, що українське виробництво елементів обладнання підтверджується сертифікатом про українське походження, виданим у встановленому порядку Торгово-промисловою палатою України.

Для встановлення надбавки до «зеленого» тарифу за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва заявник подає до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), заяву і такі документи:

- пояснювальну записку щодо наявного на об'єкті електроенергетики обладнання українського виробництва з посиланнями на сертифікати про українське походження та документи, що підтверджують право власності (користування) на елементи (елементами) обладнання;
- розрахунок рівня використання обладнання українського виробництва на об'єктах електроенергетики;
- сертифікати про українське походження;
- підтвердження права власності (користування) на такі елементи (такими елементами) обладнання;
- інформацію про підрядників (генерального підрядника), які виконували роботи з буріння свердловини на об'єктах електроенергетики, що виробляють електричну енергію з використанням геотермальної енергії.

НКРЕКП розглядає заяву та додані до неї документи протягом 30 календарних днів.

Контактні особи:

Ігор Дикунський, LL.M., партнер
igor.dykunskyy@DLF.ua

Дмитро Сикалюк, юрист
dmitriy.sykaluk@DLF.ua

Legal alert містить короткий огляд поточних змін в українському законодавстві та не може розглядатись як юридична консультація. Для отримання детальнішої інформації або рекомендацій щодо конкретних питань, просимо звернутися до вказаних контактних осіб або скористатися формою зворотного зв'язку на нашому сайті.

Legal alert – безкоштовне електронне видання. Якщо Ви більше не хочете його отримувати, будь ласка, надішліть короткий лист на info@DLF.ua

---

DLF attorneys-at-law

Бізнес-центр «Торус» | вул. Глибочицька, 17д | 04050 Київ | www.DLF.ua | info@DLF.ua
Т +380 44 384 24 54 | F +380 44 384 24 55